

Fostele cinematografe ale Timșoarei

Strategie propusă pentru reintegrarea în circuitul cultural al orașului

Rezumat

Ioana Dragomirescu
21 februarie 2022

Context, concept, cronologie

Timișoara este singurul oraș mare din România care, de mai bine de 10 ani, nu mai are niciun cinematograful de artă funcțional. Fostele săli RADEF au fost înstrăinate sau neîntreținute, ultimele care s-au închis fiind Studio și Timiș, din centrul orașului. Infrastructura culturală, publică sau privată, este deficitară și în alte domenii, mai ales cel al muzicii (cu excepția celei clasice), după ce cluburile și scenele alternative pentru concerte și-au închis porțile unele după altele.

Situația este una paradoxală pentru un oraș care reprezintă un centru de influență pentru întreaga regiune de vest, un centru universitar cu un nivel educațional și de trai în top trei din țară și cu o populație de 500.000 de oameni în zona metropolitană.

Golul din oferta cinematografică a fost exploatat în ultimul deceniu de dezvoltatorii centrelor comerciale Iulius Town și Shopping City, care au în incintă multiplexuri operate de Cinema City, cu un total de 25 de ecrane și peste 4600 de locuri, situând orașul pe a doua poziție din țară, după capitală, ca număr de locuri în cinematografe. Dar oferta alternativă la marile producții de divertisment, din zona filmului european și românesc independent, este aproape absentă din Timișoara, în lipsa spațiilor de proiecție adecvate și a unui public orientat înspre acest segment cultural. Acum, aceste spații sunt în sfârșit pe cale să apară.

În conformitate cu HCL nr. 559/20.12.2017, Municipality a preluat de la RADEF cinematografele Freidorf, Timiș, Dacia, Victoria, Unirea, Fratelia și Arta. Celor șapte li se adaugă și Cinema Studio, preluat printr-o Hotărâre separată a Consiliului Local. Unirea, Fratelia și Arta nu fac parte din această analiză și nu vor fi reintegrate până la sfârșitul anului 2023 în infrastructura culturală și cinematografică a orașului, din varii motive.

Fostele cinematografe vizate de acest studiu și pentru care există proiecte de renovare demarate, sau care urmează să fie demarate curând, sunt:

- **Cinema Victoria** (Piața Nicolae Bălcescu, nr. 7)
- **Cinema Dacia** (Strada Burebista, nr. 5)
- **Cinema Studio** (Strada Nikolaus Lenau, nr. 2)
- **Cinema Timiș** (Piața Victoriei, nr. 7)
- **Cinema Freidorf** (Strada N. Andreescu, nr. 97)

În total șapte săli și 1502 de locuri, la care se adaugă un ecran temporar și 80 de locuri pe rooftop-ul de la Studio, vor fi disponibile după redeschiderea celor cinci locații. Evident, misiunea de a le umple în mod constant nu va fi una ușoară, Timișoara riscând să treacă de la o lipsă aproape totală de infrastructură culturală la o inflație de spații, celor cinci săli adăugându-li-se și alte spații cu destinație culturală, aflate în curs de renovare.

Dificultatea va fi cu atât mai mare cu cât sectorul cultural în general și artele spectacolului – teatru, muzică, cinema – în special sunt profund impactate de **pandemie**, cu scăderi de venituri și spectatori de ordinul a 75% din valorile pre-pandemice și fără nicio perspectivă realistă de redresare în termen scurt.

Pe de altă parte, principala miză nu doar pentru spațiile fostelor cinematografe, ci pentru întreaga agendă culturală a Timișoarei în anul premergător și în anul de desfășurare a

Capitalei Europene a Culturii (TM2023), este **dezvoltarea unui public nou**, nu doar mobilizarea publicului tradițional al evenimentelor culturale actuale. Acest public trebuie identificat, pornind de la nucleele existente, motivat să descopere oferta culturală și apoi fidelizat în jurul spațiilor redeschise.

Al treilea element contextual esențial este **implicarea operatorilor culturali locali în oferta culturală a sălilor**. Este vorba de organizații non-guvernamentale care activează în zona cinematografică prin festivaluri sau cicluri de proiecții, trupe de teatru independent, trupă de muzică locale și organizații care promovează concerte și festivaluri, institute culturale străine, operatori cu propuneri pentru publicul tânăr, pentru persoanele cu dizabilități sau care promovează educația și integrarea prin cultură etc. Implicarea lor este în centrul conceptului autorității publice locale pentru aceste spații și răspunde mai multor obiective:

- **Promovarea unei diversități de conținut și de viziune artistică;**
- **Dorința de punere în valoare și diseminare a producțiilor culturale locale**, care vor găsi noi scene de exprimare;
- **Principiul de implicare activă a comunității și de capacitate și dezvoltare a inițiativelor locale**, mai ales în cazul Cinema Studio, unde proiectul a evoluat sub impulsul și cu implicarea activă a sectorului nonguvernamental;
- **Necesitatea mobilizării publicului** deja fidelizat al acestor operatori culturali pentru popularea spațiilor, la care să se adauge public nou.

Implicarea operatorilor culturali în oferta culturală nu elimină nevoia unei echipe executive care să aibă responsabilitatea directă a administrării spațiilor și a calendarului evenimentelor. Misiunile și componența ei vor fi detaliate în cele ce urmează.

Identitate: între specializare și multifuncționalitate

Este evident că publicul timișorean actual, dezobișnuit de a frecventa cinematografele de artă, în afara unui nucleu restrâns de cinefili, nu are și nici nu va avea în orizontul realist capacitatea de a susține prin frecvență 7 noi ecrane și 1500 de locuri cu program exclusiv de film, la care se adaugă cele 4600 de locuri din sălile Cinema City. De altfel, obiectivul este de a oferi o programare complementară, nu de a face concurență ofertei comerciale existente. Pe deasupra, alte categorii de operatori culturali locali, îndeosebi din zona teatrului și a muzicii independente, au nevoie de spații pentru spectacole, la care se adaugă și contextul special al Capitalei Europene a Culturii (TM2023), care va aduce cu sine un aflus mare de evenimente în întreg orașul. Obligațiile contractuale asumate de Primărie la preluarea fostelor săli RADEF se ridică la numai patru proiecții de film pe lună în fiecare sală, ceea ce deschide posibilitatea creării de spații culturale multifuncționale. Este de altfel logica în care a început renovarea spațiilor – care vor fi dotate cu scena, foaier, în multe cazuri chiar garderobă, culise, ecran retractabil și echipament de sunet și lumini care să permită o utilizare pentru multiple scopuri, dar și dorința care transpare din consultările și chestionarele publice adresate sectorului cultural și cetățenilor orașului.

O întrebare legitimă a fost dacă operatorii culturali locali și mai ales publicul ar răspunde mai bine unei specializări clare a fiecăreia dintre săli, astfel încât să fie bine identificate ca „sedii” ale unei anumite discipline artistice și să creeze pe baza acestei identități obișnuințe de frecvență, dar și de administrare, sau e mai eficientă o programare generalistă, cu „puțin din toate”, mizând pe fidelizarea publicului pe bază de proximitate geografică.

Concluzia ce reiese din cartografierea argumentelor este favorizarea specializării fiecărei săli pe o identitate în locul unei multifuncționalități generice, dar păstrând o doză de varietate și flexibilitate. Sălile vor funcționa ca un ecosistem coerent, acoperind prin

identitatea principală domeniului distincte: teatrul independent, cinema de autor, muzică și spectacole pentru public larg, programe educative și programe cu o dominantă socială, iar dimensiunea cinematografică va completa și diversifica oferta specifică a fiecăreia. Astfel vor putea fi garantate flexibilitatea și mai ales densitatea programului, dar totodată va exista o dominantă clară în fiecare dintre săli și o complementaritate între programe.

Foaierele vor găzdui cafenele artistice în acord cu identitatea fiecărei săli, funcționând ca vectori de atracție și coagulare a unei comunități, într-un mod organic și firesc, care pune mai puține bariere inițiale decât participarea la un spectacol sau film. Publicul cafenelei va deveni interesat și de ce se întâmplă pe scenă, iar cafenelele vor întregi oferta culturală prin expoziții, seri tematice, ateliere, jocuri de societate, cocktail-uri etc.

Tabelul de mai jos detaliază domeniile de programare pentru fiecare dintre săli. În mod orientativ, identitatea și programarea principală ar trebui să acopere cam 60% din totalul ofertei culturale a fiecărei săli, iar programarea secundară cam 40%. Unele proiecte de renovare, la Timiș și Freidorf pe partea structurală, la Victoria pe cea tehnică, necesită câteva ajustări pentru a îndeplini obiectivul de programare actualizat.

Nume	Capacitate	Scenă	Foaier	Programare principală	Programare secundară	Argumente
Sala Victoria	194	Da Ecran retractabil	Da Garderobă	Teatru Teatru independent Improvizatie Teatru studentesc Stand-up comedy	Cinema arthouse Cinematecă Dans contemporan Alte arte performative	Lângă Politehnica, cămine, Liceul Moasil Lângă Scârț/Auăleu și relativ central Public țintă: studenți, tineri, iubitori de teatru și film de nișă
Cinema Dacia	384	Da Ecran retractabil	Da Cafenea	Educativ Proiecții de film pentru elevi și liceeni, documentare Concerte educative Proiecții de operă, tururi de muzee Teatru de păpuși Conferințe (TedTalks, creative mornings etc.)	Cinema european și românesc de public larg Festivaluri de film pentru copii	Cartier dens populat, cu multe școli Parc în imediata proximitate În afara vadului turistic și a vieții de noapte Se pretează proiecțiilor cu multe clase de elevi deodată Public țintă: părinți și copii, elevi, familii din cartier, pensionari, public larg Dominanta educativă trebuie privită și ca educație la orice vârstă (conferințe etc.)
Cinema Studio	Sala 1 190 Sala 2 64 Rooftop 80		Da, cafenea la parter și acoperiș	Cinema arthouse Cele mai noi filme independente din oferta națională Festivaluri de film	Masterclass, ateliere, cinematecă, proiecții de filme studentești, proiecții educative etc.	Clădire istorică cu funcție de cinema Principalul cinematograf independent al orașului, „vitrina” Public țintă: public cinefil, educat, cunoscător dar și generalist, corporatiști, turiști, studenți
Sala Timiș	Sala 1 490 Sala 2 100	Da Ecran fix și scaune fixe, mochetă – în sala mare Ecran retractabil și scaune modulabile, sol ușor de curățat – în sala mică	Da Cafenea	Muzică & spectacole pentru public larg Concerte de jazz, blues, rock, world music, trupe locale Concerte comerciale mari cu artiști invitați, organizate de promotori Spectacole diverse pentru public larg În sala mică, repetiții pentru trupele locale și miniconcerte (public în picioare 150)	Cinema (nu doar film european) pentru public larg Premiere de film cu echipele filmelor etc. <i>Atenție, nu toate concertele se potrivesc în sala mare; nevoie de spațiu generos, drept și fără scaune</i>	Sală mare, potrivită pentru concerte dar și spectacole mari, cu artiști invitați Pe locul fostului Club 30, faimos acum 15 ani și încă viu în amintire Central Necesitatea de a se diferenția de programarea Studio, care e fizic foarte aproape, dar și de Capitol, sediul Filarmonicii Public țintă: public larg, cei care se plimbă duminica prin centru, familii, populația activă, turiști Pasionați de muzică la modul general, fanii trupelor locale din Timișoara
Centrul Freidorf	80	Scaune modulabile, scară exterioară între etaje	Fără <i>Eventual reconvertire spațiu etaj în cafenea</i>	Cultural-social Proiecții de film pentru publicul larg sau arthouse/ documentare cu moderare Concerte educative Spectacole și ateliere de circ, dans, muzică, teatru forum	Programe educaționale diverse pentru comunități vulnerabile Centru pentru consilierea persoanelor cu dependențe, în parteneriat cu Direcția de Asistență Socială a Mun. Timișoara	Cartier periferic, cu o populație în dificultate, fără acces la programe culturale Posibilitatea de a folosi sala ca pe o placă turnantă pentru întreaga viață culturală a cartierului Public țintă: locuitorii cartierului, elevi, tineri, grupuri defavorizate etc.

Cronologia deschiderii sălilor

Cronologia renovării celor cinci spații și importanța momentului TM2023 introduc o variabilă suplimentară și esențială, cu consecințe directe asupra identității și ofertei culturale a fiecărui spațiu. Se pot identifica trei etape distincte.

Datele de mai jos au caracter orientativ și depind de evoluția concretă a șantierelor.

	← 2021	Etapa 1 (2022)				Etapa 2 (2023)				Etapa 3 (2024-)		2024 →
		Ianuarie	Martie	Iulie	Septembrie	Ianuarie	Martie	Iulie	Septembrie	Ianuarie	Martie	
Victoria		Renovare până în 1 martie 2022			Deschidere mijloc mai 2022							
Dacia		Renovare până în 1 septembrie 2022				Deschidere final octombrie 2022						
Studio		Renovare până în ianuarie 2023						Deschidere martie 2023				
Timiș		Renovare 15 luni, începând din 21 februarie 2022							Deschidere septembrie 2023			
Freidorf		Renovare 12 luni, începând din vara 2022								Deschidere noiembrie 2023		

Etapa 1 (2022) – pregătire și amorsare TM2023

- Deschidere cinema Victoria (primăvară) și apoi Dacia (toamnă)
- Identificarea publicului, testarea modelelor de funcționare, construirea relației de cooperare cu operatorii culturali locali
- Echipa executivă are rol de impuls și își asumă o mare parte din programare
- Deschiderea Dacia cât mai aproape de începutul școlii în toamna 2022 e importantă pentru implicarea publicului tânăr în consumul cultural
- Oferta culturală e acoperită de 2 săli, componenta cinema va fi mai importantă în programare, pentru formarea unui public în vederea deschiderii Studio
- Evenimentele TM2023 cresc în frecvență dar nu acoperă o pondere predominantă în program

Etapa 2 (2023) – desfășurare TM2023

- Deschidere Cinema Studio (primăvară), sala Timiș și centrul Freidorf (conform planului actual, în toamnă)
- Dezvoltarea publicului, consolidarea modelelor de funcționare testate în 2022 și adaptarea lor la un aflus mare de evenimente în cadrul TM2023
- Necesitatea unei programări flexibile și coordonate, rol esențial al echipei executive
- Identitatea spațiilor se conturează, cinematografia migrează la Studio și scade ca pondere în celelalte spații
- Deschiderea Timiș în toamna 2023 e importantă pentru găzduirea evenimentelor de mare anvergură din cadrul TM2023

Etapa 3 (2024 și mai departe) – post-TM2023

- Toate sălile sunt deschise și funcționale
- Perenizarea experienței câștigate în timpul Capitalei Culturale, fidelizarea publicului și întărirea identității fiecărui spațiu
- Accent pe sustenabilizarea funcționării și veniturilor proprii ale sălilor în condițiile descreșterii numărului de evenimente culturale
- Coordonarea centralizată scade în intensitate în favoarea operatorilor culturali locali

Pe parcursul acestor trei etape cronologice cele cinci săli se vor deschide succesiv, vor atrage și fideliza un public și își vor stabiliza identitățile complementare. Este de așteptat ca nevoia de coordonare centralizată să scadă în intensitate începând cu etapa a treia, dar este esențială pentru reușita lansării și a coordonării cu programul TM2023 în primele două etape. Susținerea financiară consistentă din partea autorităților locale va trebui menținută pe întreaga durată a primilor trei ani de funcționare dar va urma, teoretic, aceeași traiectorie descendentă ulterior, începând din etapa a treia, odată ce publicul dezvoltat va fi mai numeros și încasările din bilete vor crește, iar pe de altă parte operatorii culturali locali vor câștiga în experiență și autonomie financiară, putând să își asume o pondere din gestiunea sălilor în mod direct. Evoluția pandemiei, capacitatea de dezvoltare a publicului și stabilizare a ofertei culturale vor juca un rol esențial în această traiectorie.

Modelul de guvernare: O soluție pragmatică și evolutivă

O provocare importantă a fost găsirea modului cel mai potrivit de a administra aceste spații astfel ca ele să își poată îndeplini misiunea de a oferi acces la o programare culturală variată și calitativă unui public timișorean pe care să îl atragă și să îl dezvolte cât mai mult, și în același timp, de a crea un cadru adecvat punerii în valoare a creativității artiștilor și operatorilor culturali locali. Soluția reținută trebuie să fie pragmatică și sustenabilă, adaptată capacităților și nevoilor tuturor actorilor dar și resurselor existente. Modelul de guvernare potrivit asigură îndeplinirea unor principii de bază, din care decurg o serie de condiții.

- **Integrarea sălilor în circuitul cinematografic național**, astfel încât să poată propune o ofertă de filme competitivă, variată și atractivă (programarea altor tipuri de evenimente, de exemplu concerte sau teatru, se face după reguli mai puțin standardizate);
- **Asigurarea unei programări cu un standard artistic ridicat, coerente și complementare între cele cinci săli**, astfel încât să nu își facă singure concurență și să obțină cele mai bune condiții financiare și cea mai eficientă repartizare a resurselor; acest lucru implică o coordonare centralizată realizată de o echipă executivă cu competențe de administrare dar și de curatoriere a programului artistic;
- **Cooptarea operatorilor culturali locali în programarea spațiilor**, combinând autonomia cu sustenabilitatea, prin sistemul call-urilor de proiecte (cu sau fără finanțare) care să acopere cam o treime din programul sălilor, asigurând promovarea unei diversități de conținut și de viziune artistică, dar păstrând o coerență a aspectelor administrative, tehnice și de acces al publicului în săli (prețul biletelor, canalele de comunicare, personalul în contact direct etc.)
- **Orientarea către sustenabilitate și maximizarea surselor proprii de venit** (bilete pentru toate manifestațiile, abonamente, închirieri, sponsorizări, granturi, cafenele), fără a deroga de la standardul artistic al ofertei culturale și menținând accesul persoanelor vulnerabile în condiții preferențiale;
- **Capacitatea de a primi susținere financiară de la bugetul local**, păstrând în același timp o flexibilitate și reactivitate crescute în procesele administrative și contabile – care să permită sălilor să aibă acces la produse artistice de calitate, să își îndeplinească funcția culturală alternativă modelelor strict comerciale.

Compararea extensivă a modelelor posibile de administrare prin prisma îndeplinirii condițiilor care decurg din principiile ilustrate mai sus, completată de analiza concretă a 10 structuri din țară și din străinătate care se încadrează în una dintre cele cinci categorii, a dus la următoarea concluzie.

Administrare internă		Administrare mixtă	Administrare externalizată	
Direcție dedicată în cadrul Primăriei	Departament în cadrul unui Centru Cultural subordonat Primăriei	Achiziționarea de servicii de programare pe fiecare domeniu	Un singur ONG administrează toate cele cinci spații	Câte un ONG administrează fiecare spațiu
<p>✗</p> <p>Nu asigură flexibilitatea necesară funcționării</p>	<p>CEA MAI STABILĂ</p> <p>Cu condiția suplimentării organigramei și a atragerii de personal specializat;</p> <p>Poate permite gestionarea directă a veniturilor proprii; este esențială aplicarea soluțiilor adaptate în ce privește achiziția de conținut cultural</p>	<p>CEA MAI RAPIDĂ</p> <p>Cu condiția existenței unei echipe executive și a unui buget suficient;</p> <p>Permite simplificarea aspectelor administrative dar lipsa de continuitate și de coerență a programării reprezintă un risc</p>	<p>CEA MAI FLEXIBILĂ</p> <p>Cu condiția identificării unei structuri gata să își asume investiția, inexistentă actual;</p> <p>Risc important de virare înspre o programare comercială, pentru venituri; Susținerea din fonduri publice este problematică</p>	<p>✗</p> <p>Risc de concurență în loc de complementaritate în programare; Nu există actualmente structuri capabile să își asume investiția</p>

Modelul de guvernanță cel mai potrivit pentru moment este cel care răspunde pe de o parte nevoii de a crea o structură stabilă și coerentă, și pe de altă parte nevoii de a o crea rapid, cu suplimentarea resurselor deja existente. Soluția identificată este administrarea internă cu elemente mixte: o subunitate în cadrul Centrului de Proiecte, cu o echipă executivă formată din salariați și din contractori, selectați în funcție de competențele specifice necesare, dar care să relaționeze ca membri ai aceleiași unități funcționale, nu să delege sarcini de programare către firme de prestare servicii externe. Această echipă trebuie să aibă cadrul instituțional și flexibilitatea de a crește și a se diversifica în ritm cu deschiderea sălilor, pentru ca apoi, în funcție de evoluția consumului cultural și a operatorilor culturali locali, să se stabilizeze și chiar să predea din atribuții către zona privată sau asociativă.

Dintre structurile publice existente care ar putea teoretic integra un departament dedicat fostelor cinematografe (cu condiția suplimentării organigramei și bugetului de funcționare) Centrul de Proiecte reprezintă opțiunea cea mai potrivită, având ca obiect principal de activitate susținerea financiară și logistică a proiectelor operatorilor culturali și totodată legături strânse cu Echipa Curatorială TM2023. Integrarea echipei executive a celor cinci săli în cadrul Centrului de Proiecte s-ar înscrie așadar într-o continuitate logică: punerea la dispoziție de infrastructură culturală, de săli și scene pentru prezentarea creațiilor operatorilor culturali locali și proiectelor din programul TM2023.

Pe lângă misiunea de facilitator și gazdă pentru proiectele din exterior, echipa executivă a celor cinci săli va avea și o misiune de curatoriere efectivă a programului, propunând în mod direct o parte din conținutul prezentat pe scene (teatru, film, muzică etc.) sau inițiind din proprie inițiativă colaborări cu operatori culturali locali și naționali, fără a avea însă competențe și personal pentru producția de spectacole. Astfel e garantată continuitatea funcționării sălilor la un standard artistic constant, chiar și în cazul în care propunerile din partea operatorilor culturali locali nu sunt suficient de numeroase.

Integrarea operatorilor culturali în program se va face pe baza unui sistem simplificat de apeluri de proiecte, propunerile lor fiind selectate de echipa executivă în conformitate cu strategia generală și cu un set de criterii: calitate și coerență artistică cu programul sălii, valoarea adăugată și interes pentru public, integrarea în calendarul evenimentelor, capacitatea de implementare a structurii care prezintă propunerea, etc. Incluziunea

programelor în oferta generală a fiecărei săli va permite identificarea clară a autorilor pentru public, inclusiv a sponsorilor lor eventuali, iar mobilizarea publicului va fi realizată cu implicarea lor directă. Aspectele financiare sunt evocate mai jos.

În mod orientativ, o treime din programul sălilor ar putea fi consacrat inițial conținutului propus de operatorii culturali locali, iar restul va fi determinat de echipa executivă, incluzând și manifestațiile din programul Capitalei Culturale, care vor reprezenta o pondere importantă în 2023 și se bazează de asemenea pe contribuția operatorilor locali. Valorizarea, capacitatea și dezvoltarea operatorilor culturali locali este plasată în centrul modelului de guvernare și de programare, chiar dacă aceștia nu vor administra în mod direct sălile, cel puțin în primii ani de funcționare.

Resurse necesare și demarare

Mecanisme de finanțare

În mod ideal, ponderea din buget acoperită din fonduri publice trebuie să acopere integral cheltuielile de funcționare, adică cele de întreținere a spațiilor (utilități, dotări, renovări) și cheltuielile salariale ale personalului esențial activității (angajați și contractori) și parțial cheltuielile de programare, care implică bugetul pentru achiziționarea drepturilor conținutului artistic, plata onorariilor actorilor sau muzicienilor invitați, cheltuielile pentru comunicare și promovare, suplimentarea făcându-se din veniturile proprii generate de cele cinci săli. Obiectivul este evoluția spre sustenabilitate într-un orizont cât mai scurt de timp, dar contextul fragil creat de pandemie și nevoia dezvoltării publicului impun așteptări realiste, iar programarea și misiunea sălilor sunt de utilitate publică.

Capacitatea de a avea acces legal la toate formele de venituri proprii este o condiție esențială, completată obligatoriu de posibilitatea de a dispune de aceste venituri în timp scurt și de a le reinvesti în oferta culturală a sălilor în mod autonom. Regulamentul de funcționare a Centrului de Proiecte o permite.

În ce privește operatorii culturali, aceștia își vor putea finanța proiectele care vor fi incluse în programarea sălilor:

- prin apelurile de finanțare generale ale Centrului de Proiecte pe domeniul cultură sau prioritare pentru TM2023
- prin apeluri de finanțare dedicate special proiectelor care vizează reprezentarea în una dintre cele cinci săli, cu un buget dedicat, primul dintre ele putând avea loc după deschiderea Cinema Victoria
- prin contractarea de fonduri publice terțe (AFCN etc.)
- prin atragerea unor sponsori privați care să susțină financiar proiectele, în schimbul vizibilității
- prin împărțirea încasărilor generate de vânzarea biletelor
  - în cazul în care proiectul nu beneficiază de finanțare din fonduri locale, cotă-parte majoritară din încasări pentru operatori (50–60%)
  - în cazul în care proiectul beneficiază de finanțare din fonduri locale, cota-parte minoritară din încasări pentru operatori (20%)

Obținerea unei finanțări prin apelurile Centrului de Proiecte nu garantează selecția în programul sălilor, la fel cum neobținerea finanțării nu înseamnă că proiectul nu se poate desfășura în săli, dacă organizatorii găsesc un model alternativ de a acoperi cheltuielile. Selecția curatorială finală aparține echipei executive, independent de deciziile experților evaluatori ai aplicațiilor din cadrul apelurilor organizate de Centrului de Proiecte, deși evident este de dorit să se găsească cât mai multe sinergii între acestea.

Resurse umane

Funcționarea sălilor în forma unui ecosistem coordonat necesită o echipă executivă, a cărei componență evoluează odată cu cronologia deschiderii lor. Echipa executivă este responsabilă atât pentru aspectele de curatoriere a programului cât și pentru funcționarea administrativă și tehnică a sălilor. Ea va fi formată din angajați specialiști în fiecare domeniu și, acolo unde situația sau specializarea o justifică, personal colaborator extern. Coordonarea centralizată permite o abordare transversală și utilizarea optimă a resurselor umane și materiale între săli.

Pentru o previzionare realistă, propunem ca la fiecare nouă etapă echipa să crească cu aproximativ patru persoane, dar numai funcționarea efectivă a sălilor și volumul lor real de activitate, determinate de densitatea programului și de participarea publicului, vor demonstra dacă componența propusă este optimă, subestimată sau, dimpotrivă, poate fi redusă prin comasarea anumitor posturi sau externalizarea lor în domeniul asociativ sau privat. Evident, etapele vor fi ajustate în funcție de graficul real al finalizării renovărilor sălilor.

	Etapa 1 Martie-mai 2022	Etapa 2 Iunie-octombrie 2022	Etapa 3 Noiembrie 2022 – martie 2023	Etapa 4 Aprilie-octombrie 2023	Etapa 5 După noiembrie 2023
Sală funcțională	–	Victoria	Victoria & Dacia	Victoria, Dacia, Studio	Toate sălile
În pregătire deschidere	Victoria	Dacia	Studio	Timiș & Freidorf	–
Componență echipă	Inițială	Intermediară			Finală

Echipa inițială, pentru pregătirea deschiderii Victoria, ar trebui să cuprindă următoarele profiluri:

- 1 coordonator general și programator (post care va evolua înspre Director)
- 1 asistent administrativ și comunicare (post care va evolua înspre Responsabil Victoria sau Studio, în funcție de profil)
- 1 responsabil tehnic general și proiecționist
- servicii suport furnizate de echipa Centrului de Proiecte: comunicare, juridic și contabilitate, până la recrutarea unor persoane dedicate
- voluntari

Echipa intermediară, după deschiderea Victoria și în pregătirea deschiderii Dacia și Studio, ar trebui să cuprindă următoarele profiluri:

- **coordonare:** director
- **echipa de programare:** responsabili care comasează diversele domenii, totodată referenți pentru săli:
  - responsabil teatru, muzică, parteneriate corporate, referent Victoria
  - responsabil cinema și asistent administrativ, referent Studio
  - responsabil programe educative și integrare comunitară, referent Dacia
- **echipa administrativă:** funcții transversale de suport: comunicare, contabilitate, juridic, responsabil tehnic general

- **personal tehnic:** operatori tehnici (proiecționiști cu competențe pe sunet și lumini) și casieri (organizați în binoame, pe locații)
- **personal extern:** personal contractat prin firme prestatoare de servicii pentru cafenele, pază și curățenie
- **voluntari**

Echipele finale, cu toate sălile funcționale, ar trebui să cuprindă următoarele profiluri de coordonare:

- **director**
- **echipa de programare:** responsabili pentru diversele identități, care să fie totodată referenți pentru fiecare sală:
  - responsabil cinema și referent Studio
  - responsabil teatru și referent Victoria
  - responsabil programe educative și referent Dacia
  - responsabil muzică și parteneriate corporate, referent Timiș
  - responsabil dezvoltarea publicului și integrare comunitară, referent Freidorf
- **echipa administrativă:** funcții transversale de suport: comunicare, contabilitate, juridic, secretariat, responsabil tehnic general
- **personal tehnic:** operatori tehnici (proiecționiști cu competențe pe sunet și lumini) și casieri (organizați în binoame, pe locații + 1 tehnic extra la Studio)
- **personal extern:** personal contractat prin firme prestatoare de servicii pentru cafenele, pază și curățenie
- **voluntari**

Pașii următori pentru demarare

- **21 februarie:** prezentarea strategiei operatorilor culturali locali și adeziunea la proiect
- **22 februarie:** conferința de presă
- **28 februarie:** recepție lucrare Victoria
- **până la 31 martie:** obținerea avizului ISU pentru Victoria
- **început aprilie:** inaugurare publică cu un weekend al porților deschise
- **până la mijlocul lui mai:** clasificare CNC și pregătiri interne
- **mijloc mai:** deschidere oficială, începerea funcționării regulate a sălii Victoria

*calendarul previzional depinde de numeroși factori externi și mai poate suferi modificări.

Pentru reacții și sugestii pe baza acestui document, cereri de informații suplimentare dar și pentru propuneri de evenimente artistice care ar putea fi găzduite la Sala Victoria, vă invităm să folosiți adresa contact@centruldeproiecte.ro.

Despre analiză

Această analiză a fost realizată între decembrie 2021 și februarie 2022, pe baza documentației oferite de Primăria Timișoara sau disponibilă în spațiul public și a numeroase discuții cu reprezentanții Centrului de Proiecte, ai Primăriei, ai organizațiilor non-guvernamentale din spatele proiectului Cinema Studio și Institutul Francez, ai unor operatori culturali din zona de teatru independent, muzică sau artele circului, ai Echipe Curatoriale Timișoara 2023, dar și a numeroși coordonatori de săli de cinema sau multifuncționale din țară și din străinătate, furnizori de servicii diverse din zona cinema, experți contabili etc.

Obiectivul analizei este să facă un diagnostic al situației prezente și să propună soluții practice și adaptate pentru redeschiderea și reintegrarea cu succes a celor cinci săli în oferta culturală locală din Timișoara, într-un timp cât mai scurt. Punctul de vedere exprimat în această analiză este cel al autoarei, bazat pe experiența și analiza personală și pe informațiile concrete împărtășite de toate părțile menționate mai sus, fără pretenția de exhaustivitate. Studiul a fost prezentat, discutat și ajustat în diverse etape de progresie cu reprezentanții Primăriei și ai Centrului de Proiecte din Timișoara.

Documentul prezent este versiunea condensată a analizei, expunerea detaliată totalizând 80 de pagini.

Despre autoare

Ioana Dragomirescu și-a petrecut adolescența la Timișoara și a păstrat un contact neîntrerupt cu orașul, întreaga ei familie locuind aici. În prezent este coordonatoarea Cinema Elvire Popesco, sala Institutului Francez din București și cinematograful cu un singur ecran cu cei mai mulți spectatori din România în ultimii 3 ani. De asemenea, din 2019 coordonează Festivalului Filmului Francez, care are loc simultan în 12 orașe din țară.

Înainte de a prelua aceste misiuni odată cu revenirea în țară, în 2018, Ioana a trăit, a studiat și lucrat 11 ani în Paris, Amsterdam, Bruxelles și Berlin. Absolventă a Universității Sciences Po Paris, cu un master în Comunicare și Relații Publice, s-a angajat inițial în cadrul Europa Cinemas, rețeaua europeană de cinematografe independente, având ca responsabilități zona Europei de Nord, activitățile dedicate publicului tânăr și organizarea seminariilor de formare pentru managerii sălilor de cinema. A colaborat apoi cu distribuitorul independent Le Pacte, în echipa de *international sales*, unde s-a ocupat de plasarea filmelor în festivalurile internaționale, de coordonarea turneelor actorilor și de marketing. În ultimii ani, din poziția de coordonatoare și programatoare a cinema Elvire Popesco, a susținut mai multe prezentări în cadrul unor ateliere de industry, de exemplu la Sarajevo IFF, Sevilla IFF sau Transilvania IFF, și a participat ca membru al juriului în cadrul Festival Premiers Plans Angers (2021), Hamburg Film Fest (2021) și Premiile Gopo (2021).